

Adversus execrabilem antichristi bullam

<https://hdl.handle.net/1874/353226>

**ADVERSVS EXECRABILI
LEM ANTICHRISTI
BULLAM, MAR.
LUTHERVS.**

VVITTEMBERGAE.

ANNO, M. D. XX.

I H E S V S.

MARTINVS LVTHERVVS CHRISTIANO LECTORI,

Gratiam Christi in salutem æternam optat.

AMA peruenit ad me, Christiane Lector, Exiſſe Bullam quandam aduerſum me, pene in omnē terram, priuſqam ad me, in quem unice furit, & cui maxime erat inferenda, ueniret. Forte, quod noctis & tenebrarū ſcilicet filia, timuit lucem uultus mei. Hanc tamen ipſam noſtuam, uix tandē multū adiuuatibus amicis, in imagine ſua, datū eſt uidere. Quæ cauſa eſt, ut adhuc incertus eſſe cogar, ludant ne in me Papiſtæ mei, libello quodā famoſo, & anonymo, an ſerio & uere ſic Romæ inſaniant. Neq; enim hic ſtilus (ut dicitur) neq; proceſſus, Romanæ curiæ ſeruatus eſt, tum quod maxime urget, Articulos & imponit, & damnat, plane ac manifeſte Chriſtianiſſimos, ut mihi omniū uerifiſimillimum ſit, hanc prolem eſſe monſtri illius Iohannis Eccii, hominis ex mendaciis, ſimulationibus, erroribus, hæreſibusq; confuſi, & confuſi.

Augēt ſuſpitionem, quod idem Eccius, talis Bullæ Apoſtolus fuiſſe dicitur Romanus. Neq; enim tali Apoſtolatu dignior ullus Apoſtolus. Atq; ſuperioribus diebus audieram, parturiri in urbe, cōtra me Bullam quandā, diram & ſæuam, eodem coartifice Eccio, id quod ſtilus & ſaliua indicant. ſed quæ illic bonis & eruditis quibuſq; uiris ſumme diſpliceret, eoq; diſſerretur, immo opprimeretur.

Verum, quicquid ſit, mihi incredibile non eſt, ubi Apoſtolus Eccius auditur & ualet, ibi Antichriſti regnum eſſe, & nihil non inſaniarum homines audere. Interim tamen agam, ne credam, Leo- nem decimum Romanum Epiſcopum, cum ſuis eruditis Cardina- libus, eſſe harum inſaniarum autores, quod non tam facio, ut Ro- mani nominis honorem cuſtodiam, quā ne ſuperbia nimis inſler, & dignus mihi uidear, talia tam pulchra, tam glorioſa pati pro ue- ritate dei. Si enim uere Ro. Epiſcopus in me ſic inſaniret, quis Lu- thero coram deo ſœlitiore eſſet, qui ob tam manifeſtam ueritatem a tanto uertice damnetur? Quid enim hic optandū mihi foret, quā ut nunquā abſoluerer, reconciliarer, cōmunicarer Antichriſto

4
isti indoctissimo, impiissimo, furiosissimo? *Fœlix illa dies, fœlix illa mors, cum gaudio & summa gratitudine deo referenda, si quando fiat, ut in ista causa me apprehēdat & perdat. Sed aliis des huius nominis honorem, & dignū quærit ista causa martyrem. Ego peccatis meis alia meritis sum.*

Existimationē igitur suam quisq; habeat de Romanis, Ego, quisquis fuerit huius Bullæ author, eum pro Antichristo habeo, & contra Antichristum hæc scribo, redempturus ueritatem Christi, quod in me fuerit, quā ille extinguere conatur. Atq; primum, ut nihil in me obtineat ex omnibus quæ uoluit. Protestor coram deo & domino nostro Ihesu Christo, & sanctis angelis eius, & toto mundo, me dissentire toto corde, damnationi huius Bullæ, quā & maledico, & execror, uelut hostem sacrilegam & blasphemiam Christi filii dei & domini nostri, Amen. Deinde, assero & amplector, fiducia tota spiritus mei, articulos per eam damnatos, asserendosq; pronuncio omnibus Christianis, sub pœna eternæ maledictionis & Antichristos habendos, quicunq; Bullæ consenserint, quos & his scriptis, coniuncto mihi omnium spiritu, qui pure Christum cognoscant & colunt, pro ethnicis habeo & deuito, secundū præceptū eiusdē dñi nostri Ihesu Christi, Amen. Hæc mea reuocatio esto o Bulla, uere bullarū filia.

Hac mea confessione seu protestatione facta, cuius testes esse uolo omnes, qui hæc legerint, antequā ad defendendos, declarandosq; articulos procedam, aliquot argumentis in ipsam Bullā confutandam, præcludere libuit, quorum primū ab inscitia Antichristi huius sumam. Apostolus enim Petrus mādāt, ut de ea, quæ in nobis est, fide & spe, rationem reddere parati simus. Et Paulus Episcopum iubet esse potentem exhortari in doctrina sana, & contradicentes redarguere. Atq; hæc ipsa sunt, quæ iam in tertium annū, efflagitauī & expectauī e Roma, aut iis, qui Romā sapiunt. Quæ & obseruata legimus in antiquis patribus diligentissime, quoties hæreses damnaverent, Sed nec Apostoli quippiā in suis Conciliis statuerunt, nisi al legata primū scriptura sancta. Ita & ego cū expectarem ut facerent uuas, scripturæ testimoniis me erudituri, ecce fecerunt labruscas, suis uerbis nudis me condemnantes, cū tot ego scripturis mea munierim.

Rogo te Antichriste indoctissime, adeo ne cōiunxisti, cū summa inscitia, summā temeritatē, ut præsumeres oēs homines esse in stuporem uersos, & te nudis tuis uerbis contra ammatissimā scripturam

trūphare credituros? An didicisti hunc morem damnandi a Magi-
stralitatibus Colonienſi & Lonanienſi?

Si hoc eſt Eccleſiaſticae dānare errores, tantū dicere, nō placet, nego,
nō uolo, quis morio? quis aſinus? quæ talpa? quis ſtipes? nō queat
damnare? Non pudet ſcitis frons tua meretricia, ut ſic in publico Ec-
cleſiaſtico audeas, inanibus inermibusq; uerborū tuorū fumis cō-
radicere cœleſtiū uerborū fulminib⁹? Plane, dedecoroſam & dignā
Antichriſto cōdemnationē, quæ tot ſcripturis ſibi repugnātibus, ne
iota quidē habet, quod opponat, ſed unico uerbo occurrit dicens,
Ego damno. Quar Turcæ nō credimus? Cur Iudæos nō admitti-
mus? Cur hæreticos nō honoramus? qui & ipſi noſtra damnāt, ſi
ſufficit damnare? Niſi ideo nō eis cædimus, quia nō ſine ſcripturis &
rationibus nos damnāt. Ipſi uero more nouo, ſine ſcripturis & ra-
tionibus dānamus. Quid ergo in cauſa fuiſſe arbitrer, ut hæc dāna-
toria Bulla, ſic inanis & inermis, & uere bulla incederet, niſi inſignē
inſcitā, quæ cū mea uera eſſe uidiſſent, & tamen pati nollent, nec
confutare poſſent, tentauerūt uano terculamento perditæ papyri
me terrere. Sed Lutherus bellis aſſuetus, bullis nō terretur, & inter in-
anem papyrū, ac omnipotens uerbū dei diſtinguere didicit.

Eiuſdē inſcitæ & illud eſt, q̃ uexante conſcientia, nō ſunt auſi ar-
ticulos nominatim digerere, quoſq; in ordines ſuos. Timuerūt enī
ne hæreticū aſſererent, quē nec erroneū forte nec ſcandalōſum, po-
ſſent oſtendere, Proinde, inuenerunt aduerbium, reſpectiue, & poſſe
enumeratos articulos dicunt, alios reſpectiue hæreticos, alios erro-
neos, alios ſcandalōſos, quod eſt dicere, Nos putamus aliquos eſſe
hæreticos, alios erroneos, alios ſcādaloſos, Sed neſcimus, qui, qua-
les, quanti. O meticuloſa ignotātia, quā lubrica & fugitiua es, quā
odis lucē, ut uertis ac reuertis omnia, ne capiatis ſicut Protheus quidā,
nec ſic tamē eua-deſ, immo in aſtutia tua magis cōprehēderis & ſub
uerteris. Prodi itaq; indoctiſſime Antichriſte, doce nos ſapientiā tuā,
distribuē tua ipſius uerba, dic ſi noſti tuiſſe, quid dixeris, oſtende,
quis ſit hæreticus, quis uero erroneus, quis ſcādaloſus, & quis ſit qua-
liſcūq;. Decet enī tam magnificū damnatorē noſſe, quid damnet,
turpiſſimum autem ſit, damnare articulum hæreticum, & eundem
non poſſe nominare. Nolo tantū reſpectiue, ſed abſolute & certe do-
ceri. Sum enī Occanice factionis, qui reſpectus cōtemnunt, oīa autē
abſoluta habēt, ut ſic loqueri in iſtam Moriam, Vide ergo mi lector,

6
insignem inscitiam Antichristianam, quā infelici dolo, se occulta
re praeuulsi, sub aduerbio, respectiue. Non solum enim nō docet
ueritatem, & causam damnationis, sed nec errorem monstrare au
det, nec hoc ipsum indicare, quod damnat, & tamen damnat. Nō
ne lautissima damnatio, damnare, & nescire quid damnes? Nonne
disertissima oratio, loqui & nescire quid loquaris? Quin anticyras
integras his bullatis morionibus optamus? Sic sapere & facere de
bent omnes ueritatis aduersarii.

Sed scio quis dolor Iunonem istā praeuat. Nempe, Eccius meus
memor, quā Lipsiae pudefactus sit, dum me ob articulos huius, spu
mantibus labiis, sat plausibiliter theatro suo, haereticum tercenties
clamaret furiosa uoce, & id ipsum postea probare non posset, cum
Constantienī damnatio, a me adducta praeter spem Eccii, nullum
certum articulum signasset haereticum, sed & ipsa, similis huic no
strae, praesua quoque inscitia, alios haereticos, alios erroneos, alios
offensiuos dixisset. & Eccius his auditis, turpissima temeritate in se
met confusus, falso & mendaciter me haereticum a se clamatū sen
tiret, uoluit Romae huic uulnere suo mederi, & mendacium temeri
tatis suae stabilire. Sed nō proficiet, prohibete Christo, mendax So
phista. Expostulo enim adhuc, ut absolute, non respectiue, distin
cte, non confuse, certe, non simulante, clare, non obscure, sin
gulariter, non in genere, dicant, quis sit, & quis non sit haereticus.
Sed quando haec facient? Quando Christus & Belial conuenient,
aut lux & tenebra sociabuntur.

Quid ergo faciam ego interim? Primū, meticulosissimos & in
doctissimos Papistas, Antichristiq; Apostolos cōtemnam, illudāq;
eis cum Helia & dicam. Si Baal deus est, respondeat, forte ebrius est,
aut in itinere, clamate uoce maiori, deus enim est, forte audit. Quid
enim aliud Bullati isti asini mereantur, qui damnant id, quod nesci
unt, & nescite se fatentur? Deinde securus ero, nec haereticus, nec er
roneus, nec scandalosus habendus, donec, si non conuictū, tamen
simpliciter & nudis uerbis mōstratū fuerit, in quo articulo talis sim.
Neque enim iā onero Papistas meos stipites istos, ut probeant, sed ut
monstrent saltē errorem, hoc est, ut ostendāt, an sciant, quid lallent
ipsi met, suāue saluā sentiant. Dū enim nullū designāt haereticū, mei
arbitriū est, quēnis oblatū negare haereticū, & asserere catholicū.

Sed & hanc ruditatem ferre a sinina rudiores, quis non saueat
 Antichristo impiissimo & rudissimo? Quod optimi homines, dis-
 cernunt hæreticos ab erroneis, & hos ab offensiuis, hos a scandalo-
 sis. Quia acutissima acutissimorum hominum distinctione, colligi-
 mus, Erroneum non esse hæreticum, Quod autem hæreticum non
 est, quid ad damnatores Ecclesiasticos, qui solum hæretica damna-
 re debent? Nam, quod hæreticum non est, catholicum est, Christo
 dicente, Qui non est contra uos, pro uobis est. Immo uellem dari
 mihi ab istis uiris magnificis, Articulum erroneum, in Ecclesia, qui
 non sit hæreticus? Si enim erroneus est, nihil differt ab hæretico, nisi
 pertinacia asserentis. Omnia enim equaliter, aut uera aut falsa sunt,
 licet affectus in uno aliquo uero aut falso, maior & minor esse po-
 ssit. Vides ergo iterum Bullatos meos, non posse articulum mihi
 monstrare, qui erroneus sit, & non hæreticus, & iterum Iallare sicut
 furiosos, qui nesciunt quid dicant, damnantes in uentum. Erroneū
 non hæreticum, qui non possit esse in rebus, neq; uerbis, ut quales
 sunt articuli, talis sit & damnatio.

Par sapientia est, scandalosum esse, qui nec sit hæreticus, nec erro-
 neus. Detur obsecro ille, non modo in meis, sed in omniū hominū
 uerbis & scriptis, ab initio mundi usq; in finem. Quis ergo hæc por-
 tenta cogitare coegit Papistas meos, nisi inscitia furiosa? Nisi forte
 scandalosos appellant, quo modo, ueri & catholici sunt scandalosi.
 Nihil enim est scandalosius ueritate, immo sola ueritas est scanda-
 losa, superbis & insensatis. Sicut de Christo. i. Corint. i. dicitur, Nos
 prædicamus Christum crucifixum, Iudæis scandalum, gentibus stul-
 ticiam. Et Luce. ii. Positus est hic in ruinam, & resurrectionem mul-
 torum in Israel. Quare, cum Papistæ mei, scandalosos secernāt ab
 hæreticis & erroneis. Quod autem hæreticum & erroneum non est,
 id catholicum & uerum esse necesse sit. Sequitur, articulos scandalo-
 sos, ab eis intelligi & damnari catholicos & ueros. O digna damna-
 tio Papistis. Vide mi lector, quorsum sese rotat impietas cæca, quam
 seipsam irridet & illudit, quā facile capis i suis uerbis, quā imprudēs
 & stulta sit in omnibus suis studiis, nō solū nō probat errorē & scan-
 dalū, sed pro eo, ut mōstret solū, impossibilia & sibi turpissime pug-
 nantia loquitur. Vbi nunc tuū infelix respectiue infelicissima bul-
 la? quo respexisti? in barathrū impietatis scilicet & ruditatis tuæ.

Idem dicendū erit de offēsiuīs, nam hos neq; scandalosos, neq; erroneos, neq; hæreticos esse oportet, cū tantis Papistis discernatur. Quis ergo non miretur tanta ingenia Papistarū, qui inuenire potuerunt, offēsiuū esse in Ecclesia, quod tamen nec fallum, nec hæreticū, nec scandalosum, sed uerum, Catholicum, edificatoriū sit, & tamen hoc ipsum damnant? Quis uero non ambiat etiā ab iis infamis damnari, qui sua propria damnatione ostendūt se damnata probare, & probata damnare? hoc est, truncis & caecis sese infentiores esse, palam cū summa sua ignominia cōmonstrant. Ite ergo uos impii & insensati Papistæ, & sobrii scribite, si quid scribere uultis. nam hanc Bullam apparet, uel inter putanas nocturno conuiuiō esse egestam, aut in canicularibus furis cōfusam. Neq; enim ulli moriones sic insanitent.

Retorqueamus autē imprudentiam istam Antichristi in os eius, & ex sermonibus ipsiusmet iudicemus & condemnemus eum, ut deinceps discat astutius & meliore memoria mentiri. Oportet enim mendacē esse memorem, iuxta prouerbiū. Si alii sunt articuli offēsiui & alii hæretici, & tu eum damnas, qui non est hæreticus, ac per hoc uerus & catholicus, etiam si sit sexcenties offēsiuus, nonne impudens os tuum damnat seipsum, non modo hæreseos, sed extreme impietatis & blasphemie, leseq; maiestatis in ueritatem diuinā. ostenditq; uere te eū esse hominem, qui aduersatur & extollitur super omne quod dicitur, aut quod colitur deus. Nōne tu es homo ille peccati & filius perditionis, qui negat deū, emptorem suum, & charitatem ueritatis tollit, ut operationem erroris sui statuatur, quo credamus iniquitati, ut Paulus prædixit? Si enim articulus hæreticus non est, non potest esse offēsiuus aut scandalosus, nisi hæreticis Antichristis & Satanis pietatis. Vide ergo, quā pulchre Bulla ista omniū impudentissima imprudentissimāq; dum in me aliud hæreticum, aliud offēsiuū damnat, auctores suos ueros hæreticos & aduersarios dei palam declarat, adeo non est scientia, non est consilium contra dominū, adeo impietas exco capitur uerbis oris sui, adeo uerū est, qui iacit lapidē in aliu, recidet super caput eius.

Et quod omniū pulcherrimū est, hac impia contradictione sua, reuelantur cogitationes cordiū eorum, & nequitia suā, quā uolunt maxime celatam, maxime prodant, incredibili imprudentia. Esse

scilicet eos paratos, semel uniuersam ueritatem damnare, cum enim
haereticos asserant, quos hereticos ostendere aut nominare nō po-
ssunt, nec sciunt, nec audent. Quid hinc intelligimus, nisi esse eos
toto corde aduersarios Christi, & paratos damnare omnē ueritatē
& tamen infelici hypocrisis, fingunt sese damnare haereses. En uo-
bis, o Bullares asini, discite tandem, quid sit, Christum esse signū
contradictionis & petram scandali, quā subito & facili negotio, de-
nudata est omnis interior impietas & ignominia uestra, eis ipsis uer-
borum operculis, quibus eam cōtegere frustra studuistis. Habemus
itaq; hoc primo & euidenti argumento, Bullam hanc non esse, nisi
Antichristi, summi aduersarii dei & pietatis. Agnoscat nunc eam, si
audet, siue Eccius, siue Papa, & sciet, quo nomine, & quā opinio-
ne sit nobis obseruandus. In unū enim cumulū, hic omnia pessima
nomina cōuenerunt. Impietas, blasphemia, inscitia, imprudētia,
hypocrisis, mendaciū. Breuiter, Satanas ipse cum suo Antichristo.

Nec minus reuelat impietas ista seipsam, & eo quod nunc dicam.
Decernit enim Bulla ista eximia, apertis impudentissimisque uerbis,
Esse exurendos etiā eos libellos meos, in quibus errores non sunt, ut
memoria mei penitus tollatur. Potes nunc Christiane lector, dubi-
tare infernalem draconem sonare per bullam istam? Vulgo dici-
tur, Asinū ideo male cantare, quia altius orditur, & ista quoq; bul-
la foelicius cecinisset, si non blasphemū os suū in coelū posuisset,
impudenti plusquā diabolica impietate, ueritatem etiā confessam
& probatam damnatura. Haec enim Satanas ueritatē sub specie
ueritatis oppressit, quoties oppressit. At hic homo peccati, aduersa-
sarius & eleuatus supra deum, posita specie, aperta q; fronte, idq; in
Ecclesia dei absq; timore, ueritatem Christianam & cognitā & pro-
batam a seipso & omnibus, damnat & exuri mandat. Quid si haec
in Turcia fieret? Quo loco haec uox rogo digna, nisi imo tartaro?
Et non timetis Bullati uos Antichristi, ne laxa & ligna sanguinem
sudent, prae horrendissimo hoc spectro impietatis uestre & blas-
phemiae.

Vbi es nunc optime Carole Imperator? ubi estis Reges & princi-
pes Christiani? Christo dedistis nomen in baptismo, & has tarta-
reas uoces Antichristi potestis ferre? Vbi estis Episcopi? ubi docto-
res? ubi quicumq; Christū constemini? ad haec horribilia Papistarū

10
portenta tacere potestis? Miseram Ecclesiam dei, factam Satanæ, tantū ludibrium. Miseros omnes, qui his temporibus uiuūt. Venit, uenit ira dei in finem super Papistas, inimicos crucis Christi & ueritatis dei, ut resistent & ipsi omnibus hominibus, prohibentes prædicari & doceri ueritatem, sicut de Iudæis dicit Paulus.

Finge quæso, me esse talem, qualem illa maledica & maledicta Bulla uideri cupit, hæreticum, erroneum, schismaticū, offensiuū, scandalosum, in aliquot libellis. Quid meruere libelli, Catholici, Christiani, ueri, edificatorii, pacifici? Vbi didicistis hanc religionē Papistæ perditū, ut propter hominem malum, damnetis & exuratis sanctam castamq; dei ueritatem? Non potestis homines perdere, nisi & ueritatem perdat? uos triticum euellitis cum Zizania? uos grana dispergitis cū palea? Cur Origenem suscipitis in libellis catholicis, & non in totum aboletis? immo, cur impiissimū Aristotelem, in quo non nisi errores docentur, non saltem in parte damnatis? Cur impias, barbaras, indoctas, hæreticasq; Decretales Papæ, non exuritis? Cur inquā hæc non facitis, nisi quod non estis alia causa positi in locū istum sanctū, quā ut sitis abominatio a Daniele prædicta, quæ damnet ueritatem, statuatur uero mendacium & operationem erroris. Non enim alia decent sedem Antichristi.

Te igitur Leo decime, uos domini Cardinales Romæ, & quicūq; Romæ aliquid estis, cōpello & in faciem uobis libere dico, Si uestro nomine, uestraq; scientia, hæc Bulla exiuit, eamq; uestram agnoscitis, Utar & ego potestate mea, qua in Baptismo, per dei misericordiam, factus sum filius dei, & cohæres Christi, fundatus supra firmam petram, quæ nec portas inferi, nec cælum, nec terram formidat, & dico, moneo, hortor uos in domino, ut ad cor redeatis, istis diabolicis blasphemis, & plus ualde nimio audacibus impietatibus modum ponatis, atq; id cito. Quod nisi feceritis, scitote, me cum omnibus, qui Christum colūt, uestram sedem, a Satana ipso possessam & oppressam, pro sede damnata Antichristi habere, cui non modo non obediamus, aut subditi & concorporati esse uelimus, sed detestamur & execramur, sicut principem & summū hostem Christi, parati pro hac sententia nostra, stultas uestras censuras nō modo cum gaudio ferre, sed etiam rogare, ne unquā nos absoluatis, aut inter uestros numeretis, quin ut cruentā uestra tyrannidē expleatis,

ad mortem nos ultro offerimus. Quod siquid spiritus Christi & im-
petus fidei nostræ ualeat, his scriptis, si perseueraueritis in furore isto,
uos damnamus, & una cum Bulla ista, omnibusq; Decretalibus Sa-
tanæ tradimus in interitū carnis, ut spiritus uester in die domini no-
biscum liberetur. In nomine, quem uos persequimini, Ihesu Chri-
sti domini nostri, Amen.

Viuit enim adhuc & regnat adhuc, in quo nō dubito, dominus
noster Ihesus Christus, quē & speramus propediē aduenturū & inter-
fecturū spiritu oris sui, & destructurū illustratione aduentus sui, hunc
hominē peccati & filiū perditionis, quandoquidē negare nō possū-
mus. Si Papa istorū portentorū autor est, ipsam esse, uerū illū fina-
lem, pessimū, famosumq; Antichristū, subuertentē orbem totum,
operationibus erroris sui, id quod impletū ubiq; uidemus.

Sed quo me rapit ardor fidei? Nondū totus persuasus sum, Pa-
pæ esse hanc Bullam, sed Apostoli illius impietatis Eccii, qui cum
suis patribus, furente hiatu, me absorbere festinat, cantās. Deglutia-
mus eū sicut infernus uiuentē, & integrū quasi descendentē in lacū.
Huic enim furioso homini parū imo lucrū uidetur, si ueritatem dei
extinguat, modo uota impietatis & fratricidii impleat. O sortē Ec-
clesiæ hodiernā, sanguineis lachrymis dignā, Sed quis gemitus no-
stros audit? quis plorātes solat? Inexorabilis est furor dñi super nos.

Addunt iidem homines, ut sunt admodū faceti & suauēs, quod-
dam ridiculū, quo pro sua prudentia temperant seria ludo. Scriben-
tes mihi super omnia, quæ in me contulerunt immensa studia, etiā
sumptū & pecuniā ad iter Romanū obtulisse. Scilicet, noua charitas
Romæ, quæ orbem exhaustit pecuniis, & uastauit tyrannide sua in-
tolerabili, mihi uni pecuniā offert. Verū, hoc inclytū mendaciū scio
eius fabri sit, Caietanus Cardinalis, ad mendacia cōponenda na-
tus & formatus, functus legatione sua foelicissima, nūc Romæ secu-
rus, fingit mihi per se promissam esse pecuniā, cū Augustæ, tam sor-
dida infamiq; ageret penuria, ut crederetur familiā suam fame occi-
surus. Sed Bullam decet esse bullā, & ueritate & sapientia inanem. Et
damnatoribus istis ius est nobis mandare, ut esse ueraces eos creda-
mus, dū mentiūtur, & Catholicos, dū hæretica docent, & Christia-
nos, dū Antichristū statuūt, per illud distributiū uniuersale. Quod
cunq; ligaueris, ubi cū nihil exceptū sit, omnia per omnia eis licent,

& non potius ex diabolo conceperint, qui non solum mentiuntur manifeste, sed quod omnem impudentiam superat, mendacio eodem sese ad plausum popularem in mei inuidiam ornant, & charitatem sese mihi exhibuisse, altero iam mendatio fingūt, cum si quid ueritatis, pietatis, grauitatis, Romanis istis tyrannis inesset reliquū, omni studio cauere debuerint, omnia ita in luce clare ab eis dici & geri, ut nec aduersarias suspicionem haurire mali cuiusquā possit. at nunc si nihil esset aliorū, quæ Bullam istam eleuarent, hoc crassum & ineptum mendacium, eam leuem, uanam, & falsam arguit. Roma quæso mihi pecunias exhiberet? Et unde illud, quod compertū habeo, Esse uidelicet per Trapezitas istos (quod Bancum uocant) definitos in Germania aliquot centenarios aureorum, Siccariis, qui Lutherum conficerent? His enim rationibus & scripturis hodie pugnat, regnat, triumphat, sancta illa Apostolica sedes, magistra fidei & mater Ecclesiarum, iam dudum Antichristiana, & bis septies hæretica, conuicta, si gladio spiritus, quod est uerbum dei, pugnasset. id quod non ignorat, ideo, ne quando ad id cogatur periculi, sic fuerit in orbe Christiano, bellis, cædibus, cruoribus, mortibus, uastationibus, omnia inuoluens & perdens, adhuc tamen sunt sanctissimi in domino patres, & ouī Christi uicarii, pastores.

Sed age, ut & ipse colludam, adhuc mittant pecuniam, fidem enim seu conductum saluum, ne nimium eos grauem, libens resigno, cum non sit opus eo, modo propitia sit pecunia, tantū autem expecto, quanta satis fuerit, ut. xx. milibus peditum, & v. milibus equitum instructus, Romam tutus ire queam, quia arte mihi satis fidei parabo, & hoc propter Romam, quæ deuorat habitatores suos, nulla nec seruata, nec seruante fide, ubi sanctissimi patres occidunt, dilectos filios suos, in charitate dei, fratresq; perdunt fratres, in obsequium Christi, sicut est moris Romani atq; stili. Interim liber ero, ab istius uenerabilissimæ Bullæ citatione. O uos infelices nebulones, qui ueritate & conscientia sic estis confusi, ut nec mentiri prudenter possitis, nec uerum dicere audeatis, & tamen summa ignorantia uestra quiescere non ualeatis.

Afferit quoq; Bulla, nouam latinitatem. Cum enim Augustinus dixisset, se Euangelio non crediturum fuisse, nisi autoritate Ecclesiæ fuisset cōmotus. Mox Bulla ista Incluta, hauc Ecclesiam catholicam

facit, quosdam fratres reuerendiss. Cardinales, priores ordinū regularium, Magistros Theologiæ, & doctores Iuris. Quorum consilio se natam gloriatur, scilicet nouā prolem uniuersalis Ecclesiæ, Fœlix certe partus, nouæ illius & hastenus inauditæ Ecclesiæ Catholicæ, & quā Augustinus acerrimus sectarum insectator, si uideret, nō dubitaret, Synagogam Satane appellare. Vide ergo insaniam Papistarum, Ecclesia uniuersalis est, quidā pauci Cardinales, priores, & doctores, forte uix uiginti homines, cum possibile sit, nullum eorum esse membrū unius Capellæ uel altaris. Atq; cum Ecclesia sit cōmunio sanctorum, ut in symbolo oramus, sanctorum cōmunionē, id est, Ecclesia uniuersali exclusos esse oportet, quicunq; non fuerint, in numero istorum uiginti hominum. Vnde, quicquid ii senserint sancti uiri, id mox uniuersalis Ecclesia sentit, etiam si mendaces, hæretici, & Antichristi sunt, non nisi abominabilia sentientes.

Adeo ne Romæ insani, i, ullus credere potuisset? Est ne cerebri aut cordis eis reliquū quicquam? Augustinus de Ecclesia per orbem diffusa loquitur, Euangeliū concorditer consistente. Neq; enim ullū alium librum deus uoluit tanta concordia orbis approbari, quanta sacram scripturam (ut idem in confess. suis dicit) ne schismatibus occasio fieret aliis subinde receptis, id quod impia sedes Ro. suis decretis quæsiuit, multis iam seculis, & heu magna ex parte confecit. Sed uniuersalis Ecclesia nondum ei consensit. Sunt enim in oriente, aquilone, & austro Christiani Euangelio contenti, nihil curantes, q̃ Roma ex seipsa particulari, uniuersalem Ecclesiam facere conatur, & ceteras schismaticas criminatur, cum ipsa sit prima, quæ se a tota separauit, & ad se totam rapere frustra molita est, princeps & fons omnium schismatum, hac tyrannide facta.

Nemo ergo speret, unquā fore, ut Ecclesia Catholica sapiat, quæ Bulla ista impia blatterat, cum nec ea, quæ uere est Romana, sic sapiat, nec continuo Catholicum habeat, quicquid Romanum esse constiterit. nullus (ut dixi) liber Catholicus ultra futurus est, sicut neq; fuit, præter scripturam sanctam. Romanæ Ecclesiæ abunde satis est gloriæ, partem esse paruam uniuersalis Ecclesiæ, suis statutis se ipsam uexantem. Curia potius Romanæ ista Bulla est, hanc enim Satanae sedem, decet, talis sapientia & religio. Ipsa est, quæ nititur uniuersalis Ecclesia haberi, & suas stultas & impias bullas, pro Catho-

licis dogmatib⁹ toti orbi arrogatissime sed nanissime obtrudit. Cui⁹
superbia & temeritas eo creuit, ut de sola potestate præsumat, citra
omne doctrinā & sanctimoniā uitæ, de oib⁹ statuere hominib⁹, eo-
rūq; dictis & factis, quasi ob solam potestatem aut sublimitatē spi-
ritus, habitaculum & Ecclesia Christi sit, cū hac ratione & Satanas,
cū sit princeps mūdi, aut Turca, Ecclesia Christi dici possit, Sed neq;
gentiū imperia potentes citra sapientiā & bonitatē ferūt. Tum in Ec-
clesia, solū spiritualis omnia iudicat, & a nemine iudicā, ut. i. Corint.
ii. dicif, Nō utiq; solus Papa aut curia Romana, nisi spirituales sint.

Verum, uniuersæ eorum temeritati oppono cōstanter inuictum
Paulū, i. Corint. xiiii. Si alteri sedenti reuelatū fuerit, prior taceat.
Hic clare habes, Papam & quēuis aliū maiorem, debere tacere, si al-
teri inferiori in Ecclesia reuelatum aliquid fuerit. Hac ego autoritate
nixus, cōtempa Bullæ temeritate, cū fiducia articulos defendēdos
suscipio, nullius nudam damnationē tanti facturus, etiā si Papa sit
cū tota sua Ecclesia, nisi scripturis me erudierit.

QVORVM PRIMVS EST.

Hæretica est sententia sed usitata, Sacramenta nouæ legis gratiā
dare illis, qui non ponunt obicem.

Agnosco articulum meū, & quæro ex uobis. Egregii domini re-
spectiuistæ, qui alios respectiue hæreticos, alios erroneos, alios scan-
dalosos decreuistis. Quo respicit hic articulus? ad hæresim? ad erro-
rem? ad scandalū? aut quo uos respexistis, eū damnantes? ad scrip-
turā sanctā? ad sanctos patres? ad fidē? ad Ecclesiā? Quin dicitis? nec
dū enim uos probandi negotio molesto, sed indicandi solū debitū
expostulo, ut sciam quid desit mihi. Vultis infantes pueri, ut ego di-
cā? Dico ergo, Hic articulus respectus duos habet, Altero respicit ad
Papistas damnatores suos, inter quos uidet alios respectiue mulos,
alios equos, quibus non est intellectus, ut qui prorsus nihil intelligāt
& tamen omnia damnāt. Altero respicit ad sacrā scripturā, quæ docet
Ro. iiii. Omne quod nō est ex fide peccatū esse. Ex quo sequitur, sacra-
menta nouæ legis nō dare gratiā incredulis, cū incredulitas sit maxi-
mū peccatū, & obex crassissimus, sed solū credētib⁹. Sola enim fi-
des nō ponit obicē, cætera omnia sunt obex, etiā si obicem illū nō po-
nāt, quē sophistæ somniāt de actuali tantū proposito externi peccati
Confiteor ergo articulū nō esse meū solū, sed ueritatis catholicæ &

Christianæ. Bullâ uero damnatricem eius, esse bis hæreticâ, impiâ, & blasphemâ cū oñib⁹, qui eâ sequūt, q̄ neglecto peccato incredulitatis insaniūt, obicē tolli, si homo peccare desinat, etiâ si nihil incredulus boni cogitet. Verū, hæc lati⁹ & in libellis meis probati, & probabo, si Romani isti lallatores sua ausint aliquñ probare, me cōfutaturi.

SECVNDVS.

In puero post Baptismum negare romanens esse peccatum. Est Paulum & Christū simul conculcare.

Et hunc exigere ut probarent recte damnari, si domini mei, præ respectibus suis, nō essent excacati, ut nec hoc perspicerent, quō nomine eū uelint damnatū haberi. Nescio enim hæreticus ne sit an erroneus, Et quid mirū? cū nec id damnatores eius sciant. Afferō ergo & hūc articulū, per Apostolū Ro. vii. Ego ipse mente seruo legi dei & carne legi peccati. Hic aperte Apostolus ipsemet de se confitetur, peccare in carne seu peccato seruire. Et. i. Corint. i. Christus factus est nobis a deo, iustitia, sapientia, sanctificatio, & redēptio. Quomodo autē sanctificat sanctificatos? nisi quod iuxta Apoca. Qui sanctus est sanctificetur adhuc. At sanctificari est a peccatis mūdari. Verū, quid respectiui istis Bullatis & Paulo Apostolo? Ipsi sunt tota Ecclesia uniuersalis, quorū autoritate Paulus aut stat aut cadit, cū sit membrū & pars Ecclesiæ. Increpet dominus in te Satan, & in satanicos istos tuos Papistas.

TERTIVS.

Fomes peccati etiam si nullum assit actuale peccatum, moratur exeuntem a corpore animam, ab ingressu cœli.

De hac quidē te, nihil hætenus definiui, sed copiose satis & probabiliter disputauī, nec hodie certus sum, quid cū tali anīa agatur. At talpæ nostræ Papales, cum necdum uideant, quo nomine hic articulus eis sit dignus damnatu uisus. audent etiam asserere, quod tota Ecclesia uniuersalis ignorat. Ego tamen adhuc ista futili & stultâ dānatione cōtempra, teneo articulū probabiliter esse uerū. Cū enim fomes sit peccatū uere, & ex Ro. vii. & Gal. v. probati, & peccatū nō finat intrare cælū, sicut scriptū est, Nihil inquinatū intrabit, aibitrosq; fomité peccati, remorari ingressum cœli. Neq; enī hic pili facio somnia eorū, quibus peccatū fomitis extenuantes, pœnam peccati & de festuū uocant, cōtra apertas scripturas, quæ peccatū appellant, & per gratiā (quæ peccati uerū & non ficti medicina est) sanari docent.

QVARTVS.

Imperfecta Charitas morituri fert secū necessario magnū timorē, qui se solo satis est facere penā purgatorii, & impedit introitū regni.

Iste ex precedenti sequitur, quem æque non asserui, licet probabiliter uerū adhuc asseram, prius petita dispensatione, arbitrio meo proprio, etiā inuita Bulla, quæ aliā nō asserre probationē potest, nisi hanc. Nos sumus sublimiores in Ecclesia tyrānii, imo ipsa Ecclesia, ergo sumus doctissimi & sanctissimi, pleni spiritu sancto, nō potentes errare, etiā si omni spurcitia omnium criminum, omni inscitia per orbē feteamus, ceu lerna quædā, Sed istis rationibus apud me nihil promouetur, promouetur autē corā illis, qui metuūt ne, si mea sententia obtineat, purgatoriū e manu Papæ dilabatur, tum defuncto rū nexandorū (redimendorū uolui dicere) officia quæstuosissima, tanto damno accepto, Sacerdotes & religiosos ad famem adigant. Oportuit ergo Auaritiā hic uigilare, nec sinere, suas friuolas opiniones, sed turpilocrossissimas, ueritate superante, occidere.

QVINTVS.

Tres esse partes pœnitentiæ, Contritionem, Confessionē, Satisfactionem, non est fundatum in scriptura sacra, nec in antiquis sanctis Christianis doctoribus.

Hic articulus, quo respectu damnetur, satis intelligo, respectuius enim est ad auaritiam. Quare, & probationē eorum respectiuā scio, quæ est talis. Si articulus esset uerus, tunc homines nihil darent pro satisfactione & indulgēciis, Nec haberemus eos amplius uexare, cōfessionibus, casibus reseruatis, restrictis, ampliatis, pro nostro lucro. Et sic pauperes fieremus, & cultus dei minueretur, in uigiliis & Missis, Sed cultū dei minui est impiū, Quare Lutherus est hæreticus, tenet consequentia, a respectu Bullæ, ad Papistas & e contra.

Te per dominum Iesum oro, si quis grauis & eruditus lector hæc legeris, mihi indulgeas, leuitatem & (ut sic dixerim) puerilitatem istam. Vides enim, cum iis hominibus mihi rem esse, qui bis pueri sunt, & tamē omnium uirorū heroas sese iactant. Dispeream, si nō cōpertissimū habeo, maximos & antesignanos duces populorū, hæc (quā recitauī) plusquā septies stulta & ridicula ratiūcula motos, ad meorū libellorū damnationē. Ego nisi iram dei super nos saeuientē flens intelligerē, quæ effeminatis pueris, & feci illi hominū, ultima ex omī terra, nos subiecit, præ indignitate rei dirumperer.

Mea sententia, fuit & est hæc, satisfactionem eam, quam clau-
 queant tollere, non esse iuris diuini, sin esset, nõ posse eam tolli per
 clauas. Si quid aliud mihi hoc articulo isti Bullatores imponunt,
 suo more faciūt. Quid enim refert, si Antichristus mentiatur?

SEXTVS.

Contritio, quæ paratur, per discussionem, collectionem, & de-
 testationē peccatorum, qua quis recogitat annos suos in amaritudi-
 ne animæ suæ, ponderando peccatorū grauitatem, multitudinem,
 fœditatē, amissionē æternæ beatitudinis, ac æternæ dānationis ac-
 quisitionē. Hæc contritio facit hypocritā, immo magis peccatorē.

Proh incredibilem cecitatem & inscitiam Bullarū istarum, Meus
 certe est articulus & Christianissimus, quem mihi innumerabilibus
 Papis & Papistis, non patiar extorqueri. Hoc enim ea doctrina egi,
 pœnitentiā nullius esse momenti, nisi in fide & charitate fieret, quod
 ipsimet docent quoq; , nisi quod nec quid fides, nec quid charitas
 sit, aut sciunt, aut docent, ideo, dum mea damnant, sua ipsorum
 imprudenti contradictione, damnant. Dico ergo, qui pœniten-
 tiā sic docet, ut promissæ misericordiæ dei, & fidei in eandem, non
 maiorem habeat curam, quā carnificinæ istius, hic pœnitentiam
 Iudæ scariothis docet, pestilens est, diabolus animarum, & carnifex
 conscientiarum. Lege autem libros illorū Sophistarum, de Pœni-
 tentia, & uidebis eos nec promissionis, nec fidei ullam mentionem
 facere. Has enim partes pœnitentiæ uinas omittunt, & solis mortuis
 contritionibus homines exagitant. Sed latius alias.

Sed quid denuo articulos omnes probem, cum extent libelli, ubi
 omniū rationem reddidi abunde, plura daturus, si aduersarii sua
 quoq; in lucem dedissent. Quæ est enim stultitia, ut hoc uno mihi
 responsum uelint, quod dicunt, sibi damnata uideri omnia mea,
 cum ego in hoc ipsum scripserim, ut suos errores ipsi agnoscerent,
 quibus populum dei hætenus dementauerunt, non hoc expectaui,
 ut damnater, qui sciens & prudens, damnata iam olim ab eis, ad-
 ductis scripturis & rationibus, iustificauit. Nec uolui, ut diceret, quid
 ipsi saperent. Sciebam enim omnia, sed an recte saperent, id quæsi-
 tum est a me, hic uolui erudiri, & ecce nemo audet prodire. Quare
 nideo, a finos istos, non modo mea & sua non intelligere, sed præ
 insigni hebetudine, nec hoc percepisse, quid meis libellis quaesierim.

Arbitratur enim se tales in opinione mea esse, apud quos sit ueritas, cum nihil minus de eis suspicatus sim. Cum enim olim ab eis omnia ista scirem damnata esse, non damnandus, sed uelut iam damnatus ab eis prodii, damnationem eorum traducturus, impiam & hæreticam & blasphemam, eosq; nisi ratione reddita, recte sese sapere docuissent, erroris & hæreseos crimine publice reos acturus, ipsi uelut ridiculus Citharedus, chorda semper eadem aberrans, petito principio, aliud non reddunt, nisi damnamus, quæ damnauimus, noua dialectica, probantes idem per seipsum, damnationem per damnationem. O ineptissimos & insulsißimos damnatores, ubi manet illud Petri, Semper parati ad reddendam rationem, de ea, quæ in uobis est, fide & spe?

Quare, cum Papistæ & Bullistæ isti ignorantissimi, ante ueritatis manifestæ faciem, sic sint confusi metuq; perculsi, ut pro se suaq; sententia ne hiscere quidem audeant, & meticulosissimā hanc Bullam egre emutierint. Ego inimicorum fuga erectus, hanc meticolosam damnationem uice approbationis robustissimæ accepto, & suā in eos ipsos retorqueo damnationem. Qua enim ratione seipsos possent magis damnare, quam, dum metuūt erroris & hæreseos rei inueniri, si rationem reddere cogerentur, ad hoc extremum & frustraneum miserorum effugium labuntur, ut clausis & oculis & auribus, dicant, Nolo, damno, non audio, non admitto. Si ego sic insaniissem, obsecro, quanta gloria in me triumpharent? Degeneres animos timor arguit.

Ego itaq; ne prolixo lectorem grauem sermone, si singulos articulos prosequar, his scriptis testor, me omnia damnata per Bullam istam execrabilem, confiteri pro Catholicis dogmatibus, de quibus rationem reddidit editis libellis. Deinde, adhuc uolo libellos meos in orbe uagantes uice publicæ accusationis haberi, aduersus impios istos Sophistas populi dei seductores, ita, ut nisi ratione reddita me conuicerint & sua statuerint, reos, erroris, hæreseos, sacrilegii, quantum in me fuerit, mihi censeantur, monens, rogans, hortansq; in domino, omnes qui Christum uere confitentur, ab eorum peruersis & impiis doctrinis sibi caueant, & uerum illum Antichristum per eos in orbe regnare non dubitent. Quod si quis fraternum hoc monitorium meum contempserit, sciat me esse mundum a sanguine

suo, & in extremo iudicio Christi excusati. Nihil enim omisi, quod
charitati Christianae debui. Porro, si alia via non queo damnatori-
bus uerbosis & inanibus resistere, Vltimum, quod habeo exponam,
Nempe, hanc animam, & hunc sanguinem. Melius est enim me
milies occidi, quam unam syllabam damnatorum articulorum re-
uocare. Et sicut ipsi me excomunicat pro sacrilega haeresi sua, ita eos
rursus ego excommunico, pro sancta ueritate dei, Christus Iudex
iudicet, utra excommunicatio apud eum ualeat, Amen.

